

Sygn. akt *IV U 1018/14*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Preneta - Ambicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Sarama

po rozpoznaniu w dniu 9 września 2014 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia (...). znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1018/14

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 9 września 2014 r.

Decyzją z dnia (...)r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wskazując na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. Nr 153, poz. 1440) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43) odmówił M. K. prawa do emerytury. W uzasadnieniu powyższego wskazano, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. nie udowodnił on co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lecz 14 lat i 10 miesięcy.

M. K., działający przez pełnomocnika, złożył odwołanie od decyzji ZUS domagając się przyznania mu prawa do emerytury oraz zasądzenia na swą rzecz kosztów zastępstwa procesowego. Zarzucił naruszenie normy art. 184 ustawy emerytalnej i przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. przez przyjęcie, że nie wykonywał on pracy w warunkach szczególnych przez wymaganym przepisami okres czasu. Podnosił, że pracę w warunkach szczególnych wykonywał również od 1 sierpnia 1978 r. do 15 grudnia 1983 r. w (...) w T. na stanowisku referenta do spraw transportu. Pełnił on wówczas kontrolę międzyoperacyjną i dozór inżynieryjno – techniczny na wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace uznane za prace w warunkach szczególnych. Na okoliczność charakteru jego zatrudnienia wnioskował o przesłuchanie świadków.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji. Zakład podkreślił jeszcze, że wnioskodawca nie przedłożył do wniosku

o emeryturę żadnych dokumentów potwierdzających pracę w warunkach szczególnych w okresie wskazanym w odwołaniu.

Poza sporem pozostaje, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca wykazał ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych wraz z uzupełniającym oraz 14 lat 10 miesięcy stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w czasie zatrudnienia w (...) S.A. W/w nie jest też członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. urodził się (...).r.

W dniu 28 lutego 2014 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę w wieku obniżonym ze względu na wykonywanie przez niego pracy w warunkach szczególnych. Zakład jednak po analizie przedłożonej dokumentacji w dniu 31 marca 2014 r. wydał zaskarżoną w sprawie decyzję, którą odmawiał wnioskodawcy prawa do emerytury.

(dowód: dokumentacja w aktach ZUS)

M. K. pracę w (...)” w T. podjął 6 maja 1977 r. Zajmował stanowiska referenta ds. zaopatrzenia i od 1 sierpnia 1978 r. - referenta ds. transportu. Do jego obowiązków należało prowadzenie dokumentacji pojazdów, ewidencji pojazdów, wydawanie kart drogowych i ich weryfikacja po zdaniu przez kierowców, codzienne rozliczanie kierowców ze zużycia paliwa, z pobranych zaliczek na zakup paliwa i olejów, sporządzanie miesięcznych remanentów paliwa, sporządzanie list płac kierowców, a także prowadzenie magazynu części zamiennych, zamawianie, przechowywanie i wydawanie części, rozliczanie kart pracy. Wnioskodawca prowadził więc bardzo różną dokumentację, magazyn części zamiennych oraz magazyn paliwa i niekiedy razem z kierowcami wykonywał naprawy samochodów w kanałach remontowych. Na stanie Spółdzielni było kilka pojazdów w tym samochody dostawcze marki (...), ciężarowe – R., S. oraz ciągnik.

Razem z wnioskodawcą pracowała U. K. jako referent zaopatrzenia a także T. D. i Z. G. zatrudnieni jako kierowcy.

Po ustaniu stosunku pracy z dniem 15 grudnia 1983r. pracodawca wystawił M. K. jedynie ogólne świadectwo pracy.

(dowód: zeznania wnioskodawcy k.24, zeznania świadka U. K. k. 23b, zeznania świadka T. D. k. 23b, zeznania świadka Z. G. k. 23b - 24, akta osobowe, dokumentacja w aktach ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dowody.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznaniach świadków słuchanych w sprawie – współpracowników wnioskodawcy odnośnie charakteru wykonywanych przez niego czynności oraz ich częstotliwości. Natomiast jako wiarygodne jedynie w części Sąd uznał twierdzenia M. K.. Wnioskodawca wskazywał, że pracę kwalifikowaną jako praca w warunkach szczególnych wykonywał stale tymczasem świadkowie zeznali, że w/w zaopatrywał ich w części, paliwo, rozliczał, pomagał naprawiać samochody a więc wskazywali na różnorodność wykonywanych przez niego czynności. Twierdzenia świadków znajdują poświadczenie w zakresie czynności jaki został wnioskodawcy nadany przez pracodawcę, a który zalega w aktach osobowych w/w.

Sąd dał wiarę również zebranym w sprawie dokumentom, albowiem nie budzą wątpliwości co do swej treści. Zgromadzona dokumentacja w powiązaniu z osobowymi źródłami dowodu w pełni dają podstawę do ustalenia natury zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy i charakteru wykonywanych czynności.

Sąd zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie istotą sporu pozostawało ustalenie uprawnień M. K. do emerytury w wieku obniżonym ze względu na rodzaj wykonywanej pracy. Zważywszy na fakt, że urodził się on 29 marca 1954 r. zastosowanie znajdzie

art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1440).

Ustawa emerytalna w obejmującym przepisy przejściowe rozdziale 2 działu X zawiera szczególną regulację przejściową dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r. Mianowicie w powołanym wyżej art. 184 zostało przewidziane prawo do wcześniejszej emerytury dla zamkniętego katalogu ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy do końca 1998 r. spełnili ustawowo określone wymogi stażowe. Zróżnicowanie warunków przechodzenia na emeryturę ubezpieczonych, o których mowa w powoływanym przepisie ustawy w stosunku do innych ubezpieczonych dokonane zatem zostało nie tylko według kryterium urodzenia, ale także według dodatkowego kryterium posiadania na dzień 1 stycznia 1999 r. wymaganego stażu "zawodowego" i ubezpieczeniowego (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r. II UZP 14/06 OSNP 2007/13 – 14/199).

Art. 184 dotyczy więc tylko tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia ustawy w życie tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

W niniejszej sprawie, z delegacji z art. 32 ustawy, bezsprzecznie zastosowanie znajdą również przepisy wydanego przez Radę Ministrów w dniu 7 lutego 1983 r. rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43). Stosowne do jego § 4 ust. 1, mężczyzna, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., analizując przedłożoną wraz z wnioskiem o emeryturę przez wnioskodawcę dokumentację, w zaskarżonej decyzji ustalił dla w/w 14 lat i 10 miesięcy stażu pracy w warunkach szczególnych. Zakwestionował natomiast żądanie M. K. uznania za czas pracy w szczególnych warunkach okresu jego zatrudnienia w (...) w T. od 6 maja 1977 r. do 15 grudnia 1983 r. wskazując, że brak jest na okoliczność powyższego jakichkolwiek dowodów.

Oceniając materiał dowodowy zebrany w sprawie Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że twierdzenia ZUS w tym zakresie pozostają uzasadnione co powoduje, że zaskarżona w sprawie decyzją jest decyzją prawidłową.

Wnioskodawca jako referent do spraw transportu miał ustalony bardzo szeroki zakres czynności. Jak ustalono istotnie prowadził magazyn paliw, dokonywał napraw samochodów z kierowcami ale także prowadził magazyn części zamiennych oraz prowadził dokumentację pojazdów, wydawał karty drogowe kierowcom, rozliczał kierowców ze zużycia paliwa, z pobranych zaliczek, sporządzał listy płac. Tym samym należy stwierdzić, że ani wydawanie paliw ani też naprawy w kanałach nie były obowiązkami, które wykonywał stale i co szczególnie istotne, wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. z pewnością też jego pracy nie można kwalifikować jako nadzoru nad kierowcami samochodów ciężarowych, ciągników.

Tymczasem z analizy przepisów rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. wynika, że praca w szczególnych warunkach to wyłącznie praca wykonywana w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uwzględnieniu zatem podlega jedynie ta praca, która jest wymieniona w wykazie. Decydujące znaczenie, w analizie charakteru pracy wnioskodawcy z punktu widzenia uprawnień emerytalnych, ma więc możliwość jej zakwalifikowania pod jedną z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia pracownika czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu. Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia stanowi z resztą, że akt ten ma zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do niego. Zatem nawet wykonywanie pewnych czynności w trudnych dla organizmu warunkach, jeżeli nie można ich zakwalifikować pod jedną z pozycji z wykazu, uniemożliwia traktowania takiego zatrudnienia jako mającego znaczenie z punktu widzenia prawa do emerytury, o jakim mowa w art. 32 ustawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II UK 21/10, Lex nr 619638).

Treść § 2 rozporządzenia z 1983 r. powoływanego wcześniej, wyraźnie natomiast stanowi, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w rozporządzeniu określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Tylko praca w szczególnych warunkach na stanowiskach wymienionych w powołanym wcześniej rozporządzeniu, wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Skorzystanie z takiego uprawnienia jest wyjątkiem od ogólnej zasady wyrażonej w art. 27 ustawy emerytalnej a zatem interpretacja przepisów obowiązujących w tym zakresie powinna być ścisła.

Skutkiem powyższego Sąd Okręgowy nie uwzględnił złożonego przez M. K. odwołania uznając, że zaskarżona przez niego decyzja ZUS jest prawidłową. Odwołanie stosownie do art. 477¹⁴ § 1 kpc zostało oddalone.